

**CERCETAREA STATISTICĂ PRIVIND ACCESUL LA FINANȚARE AL
COMPANIILOR NEFINANCIARE ÎN ROMÂNIA**

Metodologia și organizarea cercetării statistice.....	pag. 2
Chestionarele FCNEF.....	pag. 7
Regulii de validare specifice raportării.....	pag. 19

1. METODOLOGIA ȘI ORGANIZAREA CERCETĂRII STATISTICE

1.1. *Obiectivul cercetării statistice*

Cercetarea statistică are drept obiectiv principal analiza accesului la finanțare al companiilor nefinanciare în România la 31.03 și capacitatea acestora de a face față unor condiții financiare nefavorabile la 30.09 (aspecte legate de evoluții nefavorabile în rata dobânzii și cursul de schimb sau opinia firmelor cu privire la costul finanțării), în principal pe baza experiențelor acestora din ultimele 6 luni înainte de data de referință sau pe baza prognozei acestora pentru următoarele 6 luni.

Sondajul are frecvență semestrială, desfășurându-se în lunile martie și septembrie ale fiecărui an, iar diseminarea analizei realizate pe seama rezultatelor se realizează în lunile iunie, respectiv decembrie ale anului. Acesta este transmis unui eșantion de aproximativ 10500 de companii nefinanciare, dintre care circa 85 la sută sunt IMM, corporațiile fiind incluse exhaustiv. Eșantionul este reprezentativ la nivel național și regional și este extras prin procedee statistice, după următoarele criterii:

- clasa de mărime a companiei (microîntreprinderi, întreprinderi mici, întreprinderi mijlocii și corporații);
- sector de activitate, conform încadrării în CAEN Rev.2;
- regiuni de dezvoltare.

Chestionarul din luna martie (FCNEF-A) cuprinde, în linii mari, întrebările care se regăsesc în *Chestionarul privind accesul la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii dezvoltat de Banca Centrală Europeană și Comisia Europeană*. În acest fel, se va putea asigura o comparabilitate a tendințelor care se manifestă în România față de cele din zona euro, respectiv cele de la nivelul Uniunii Europene. Acest chestionar urmărește să surprindă detalii legate de situația economică generală a firmei, disponibilitatea surselor de finanțare sau condițiile și factorii privind accesul la finanțare al companiilor (costul, disponibilitatea sumelor solicitate etc.).

Chestionarul din luna septembrie (FCNEF-B) urmărește să surprindă nivelurile privind

modificările cursului de schimb și ratei dobânzii de la care agenții economici consideră că, în ipoteza în care s-ar manifesta, activitatea le-ar fi afectată considerabil.

Accesul la finanțare, în vederea susținerii operațiunilor zilnice și finanțării investițiilor, este un element important pentru companiile nefinanciare și un factor semnificativ pentru susținerea creșterii economice. Scopul acestei cercetări este de a examina care sunt constrângerile cu privire la disponibilitatea surselor de finanțare și cum acestea se pot schimba, nevoia de finanțare în viitor pentru a susține creșterea sustenabilă a afacerilor companiilor și sursele din care firmele pot obține finanțare în viitor. În general, analiza oferă o perspectivă de ansamblu asupra barierelor care stau în calea dezvoltării firmelor.

1.2. Sfera de cuprindere

Sfera de cuprindere este reprezentată de totalitatea societăților comerciale nefinanciare din România.

Planul cercetării statistice se bazează pe un eșantion reprezentativ de întreprinderi, format din microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii (0-249 salariați) și întreprinderi mari (peste 250 salariați) a cărei reprezentativitate este asigurată la nivel național, la nivel regional pe cele 41 de județe, plus municipiul București, și pe diviziuni CAEN Rev. 2 (o singură cifră).

1.3. Metoda de înregistrare statistică

Colectarea informațiilor se efectuează prin intermediul chestionarelor, completate de către persoanele cu putere de decizie în companii, formulare ce se transmit și se recepționează de către unitățile teritoriale ale BNR.

1.4. Perioada de referință

Informațiile din chestionare se referă de regulă, dacă nu este menționat altfel, la ultimele 6 luni ce preced data de referință (31 martie, respectiv 30 septembrie) și/sau, după caz, perioada de 6 luni după data de referință.

1.5. Perioada de înregistrare statistică

Luna septembrie și luna martie.

1.6. Formularele cercetării statistice

Pentru colectarea informațiilor se utilizează 2 chestionare:

Chestionar FCNEF-A

Secțiunea 1 – Datele de identificare ale companiei și ale persoanei care completează formularul

Secțiunea 2 – Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare

Chestionar FCNEF-B

Secțiunea 1 – Datele de identificare ale companiei și ale persoanei care completează formularul

Secțiunea 2 – Accesul la finanțare al companiilor nefinanciare (o singură întrebare)

Secțiunea 3 – Capacitatea companiilor de a face față unor condiții financiare nefavorabile

1.7. Eșantionul cercetării statistice

1.7.1. Baza de sondaj

Baza de sondaj se constituie de către INS și cuprinde unitățile statistice cu personalitate juridică (întreprinderi) a căror activitate se clasifică într-una dintre secțiunile precizate în nomenclatorul CAEN Rev. 2.

Sursele utilizate pentru crearea bazei de sondaj sunt:

- Registrul statistic al întreprinderilor;
- Situațiile financiare anuale;
- Registrul comerțului.

1.7.2. Extragerea eșantionului

Tipul de sondaj – sondaj stratificat simplu aleator, la nivelul fiecărui județ pe companii cu număr de angajați între 0 și 249, în care straturile sunt definite pe baza următoarelor variabile de stratificare:

- Activitatea principală a întreprinderii la nivel de diviziune CAEN (1 cifră);
- Delimitarea geografică la nivel de județ și municipiul București

La stabilirea **volumului eșantionului** se va avea în vedere:

- determinarea volumului optim prin alocarea Neyman* ;
- asigurarea unui număr minim de întreprinderi la nivelul fiecărui strat
- obținerea unor estimări, la nivel de eșantion plus partea exhaustivă, ale principalelor caracteristici - cifra de afaceri și numărul mediu de salariați - care să fie afectate de erori în limita a $\pm 3\%$ și garantate cu o probabilitate de 95%.

Se vor cerceta **exhaustiv întreprinderile cu cel puțin 250 de salariați și companiile cu mai puțin de 250 de angajați care au răspuns la sondaj aferent perioadei de referință 31.03.2015.**

Condițiile privind numărul de companii ce vor fi incluse în eșantion și nu sunt cuprinse exhaustiv în cercetare (microîntreprinderi, companii mici, companii mijlocii), sunt următoarele:

Eșantionul suplimentar de aproximativ 10.000 de companii pe fiecare clasă de mărime va trebui să cuprindă un număr maxim de companii determinat în funcție de ponderea creditării companiilor din respectiva clasă în total creditare IMM. S-a folosit acest criteriu de ponderare pentru ca mărimea eșantionului să fie în linie și să răspundă la scopul cercetării (de investigare a accesului la finanțare al companiilor nefinanciare). Ponderarea cu creditarea s-a făcut folosind valoarea stocului de credite IMM pe la cel mai recent moment față de data eșantionării. Ponderile obținute au fost:

1. Microîntreprinderi - 32% din valoare credite IMM
2. Companii mici - 32% din valoare credite IMM
3. Companii mijlocii - 36% din valoare credite IMM

---

* Alocarea Neymann este o metodă de optimizare a numărului de elemente extrase din fiecare strat, într-un sondaj stratificat simplu aleator în funcție de numărul total de elemente ce urmează a fi extras și de variabilitatea observațiilor în cadrul fiecărui strat, determinată de numărul de elemente al stratului și abaterea medie pătratică în cadrul acestuia.

1.7.3. Extinderea rezultatelor cercetării

A. Calculul coeficienților de extindere a datelor din eșantion cuprinde următoarele etape:

- a) calculul ponderilor de bază,
- b) redresarea eșantionului (calculul coeficienților de redresare),
- c) calculul coeficienților de extindere (ponderile finale).

1.8. Funcții ale sistemului informatic

Cercetarea statistică se va derula prin intermediul platformei on-line de raportare RAPDIR din cadrul BNR și se vor asigura următoarele:

- completarea corectă a chestionarului;
- validarea răspunsurilor din punct de vedere al coerenței logice;
- obținerea de rapoarte privind:
  - ✓ controlul logic și aritmetic al datelor introduse;
  - ✓ gradul de răspuns;
  - ✓ analiza cantitativă a anchetei, pe clase de mărime;
- evidențierea motivelor care stau la baza non-răspunsurilor:
  - ✓ întreprindere activă, dar refuză să răspundă;
  - ✓ întreprindere activă, dar neidentificată;
  - ✓ întreprindere neclarificată;
  - ✓ întreprindere care și-a întrerupt temporar activitatea;
  - ✓ întreprindere care și-a încetat definitiv activitatea (faliment, radiere etc.);
  - ✓ întreprindere în insolvență;
  - ✓ întreprindere care și-a încetat activitatea datorită unui eveniment demografic (divizare, fuziune, absorbție, reorganizare, lichidare).

1.9. Validarea datelor

1.9.1. Verificarea automată a datelor

- în cazul în care compania respondentă declară un alt cod CAEN decât cel completat automat, se verifică existența lui în nomenclatorul utilizat și corespondența cu activitatea declarată;
- se verifică existența răspunsurilor în cazul întrebărilor deschise și formatul specific (numeric/alfanumeric);
- în cazul întrebărilor cu o singură variantă de răspuns, aplicația permite o singură selecție;
- în cazul întrebărilor cu răspuns multiplu, se verifică existența cel puțin a unei selecții;
- se verifică dacă răspunsurile furnizate la întrebările corelate sunt coerente logic.

2. CHESTIONAR FCNEF-A (LUNA MARTIE)

CERCETARE STATISTICĂ PRIVIND ACCESUL LA FINANȚARE AL COMPANIILOR NEFINANCIARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA OCTOMBRIE 2016 – MARTIE 2017

A. ACCESUL LA FINANȚARE AL COMPANIEI

A.1. Cum apreciați că au evoluat următorii indicatori pentru companie în ultimele 6 luni (vă rugăm să faceți o estimare)?

Vă rugăm să evaluați dinamica indicatorilor conform următoarei grile:

1 - a crescut; 2 - s-a menținut relativ constant; 3 - a scăzut

- a) Cifra de afaceri
- b) Costurile cu forța de muncă (inclusiv cu contribuțiile sociale)
- c) Alte costuri (costuri de producție: stocuri, energie, etc.)
- d) Cheltuieli lunare cu costul creditului (se va acorda nota 2 dacă firma nu are credite)

e) Profitul (profitul net, după deducerea impozitului)	
f) Marja profitului (raport între profitul net și cifra de afaceri)	

A.2. Care sunt problemele cele mai presante cu care s-a confruntat compania în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să evaluați impactul factorilor conform următoarei grile:

1 - foarte mare; 2 - mare; 3 - moderat; 4 - scăzut; 5 - foarte scăzut sau fără impact

a) Lipsa cererii	
b) Concurența	
c) Accesul la finanțare	
d) Costurile de producție, costurile cu forța de muncă, etc.	
e) Disponibilitatea forței de muncă bine pregătită	
f) Reglementările cu caracter obligatoriu (reglementări UE, reglementări naționale, reglementări la nivelul industriei din care face parte firma, etc.)	
g) Procesul de insolvență (propriu sau al partenerilor comerciali)	
h) Disciplina la plată în economie (perioada de timp după care partenerii își achită facturile, folosirea de instrumente de plată fără acoperire, încasarea creanțelor de la stat, etc.)	
i) Nivelul ridicat al fiscalității (taxe, impozite, accize, etc.)	
j) Impredictibilitatea mediului fiscal	

A.3. Cum apreciați că a evoluat raportul dintre datoriile și activele companiei în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

a) A crescut	
b) S-a menținut relativ constant	
c) A scăzut	
d) Compania nu are datorii către terți (către autorități, parteneri comerciali, instituții financiare, acționariat etc.)	

A.4. Pentru finanțarea operațiunilor zilnice, a investițiilor sau a altor proiecte, la care din următoarele surse de finanțare ați apelat în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să marcați una sau mai multe căsuțe aferente opțiunilor dvs.:

d)	Investiții pentru dezvoltare (achiziții de utilaje, terenuri, clădiri etc.)	
e)	Constituirea unui buget tampon pentru situații neprevăzute	
f)	Reducerea accesului la finanțarea internă (profituri reinvestite, vânzări de active sau credite/capital de la acționari)	
g)	Altele	
h)	Nu ați apelat la surse de finanțare din afara companiei în ultimele 6 luni	

A.6. Cu privire la accesul la finanțare de la bănci și instituții financiare nebancare, vă rugăm să alegeți dintre situațiile de mai jos pe cea/cele care corespunde/corespund experienței dvs. din ultimele 6 luni:

Vă rugăm să marcați una sau mai multe dintre următoarele opțiuni:

a)	Ați aplicat, vi s-a aprobat toată finanțarea solicitată și ați contractat creditul	
b)	Ați aplicat, vi s-a aprobat doar o parte din finanțarea solicitată și ați contractat creditul	
c)	Ați aplicat, vi s-a aprobat doar o parte din finanțarea solicitată și ați refuzat creditul	
d)	Ați aplicat, vi s-a aprobat toată finanțarea solicitată, dar ați refuzat creditul din cauza costurilor prea mari sau a unor condiții inacceptabile	
e)	Ați aplicat și nu vi s-a aprobat nimic din finanțarea solicitată	
f)	Nu ați aplicat pentru că ați apreciat că cererea dvs. va fi respinsă	
g)	Nu ați aplicat deoarece fondurile interne sau sursele de finanțare externe companiei, altele decât bănci și instituții financiare nebancare, acopereau nevoile dvs.	
h)	Nu ați aplicat din alte motive	
i)	Ați aplicat, dar procesul este în curs de derulare și nu are încă o finalitate	

Notă: În cazul în care ați aplicat pentru mai multe credite, vă rugăm să marcați câte o opțiune pentru fiecare credit în parte. Dacă pentru mai multe credite situația este similară, vă rugăm să marcați varianta aferentă situației respective.

A.7. Cum percepeți relația din ultimele 6 luni cu băncile și instituțiile financiare nebancare la care ați contractat credite (credite în derulare indiferent de vechime)?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Îmbunătățire
- b) Nu s-a modificat
- c) Înrăutățire
- d) Nu aveți credite în derulare

A.8. Care este opinia dvs. cu privire la evoluția din ultimele 6 luni a termenilor și condițiilor aplicate creditelor contractate (credite în derulare indiferent de vechime) de la bănci și instituții financiare nebancare ?

Vă rugăm să notați evoluția conform următoarei grile:

1 - a crescut; 2 - s-a menținut relativ constantă; 3 - a scăzut;
4 - nu ați avut credite contractate de la bănci și IFN

- a) Nivelul ratelor de dobândă
- b) Nivelul costului finanțării, altul decât ratele de dobândă (comisioane, taxe etc.)
- c) Cuantumul disponibil al împrumutului sau al liniei de credit
- d) Maturitatea împrumutului sau liniei de credit
- e) Cerințele privind valoarea sau tipul garanției pe care instituțiile financiare vi le-au solicitat

Notă: În cazul în care nu aveți credite, vă rugăm să marcați nota 4 în dreptul tuturor variantelor de răspuns.

A.9. Vă rugăm să ne precizați cum a evoluat disponibilitatea următoarelor surse de finanțare pentru companie în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să notați evoluția conform următoarei grile:

1 - a crescut; 2 - s-a menținut relativ constant; 3 - a scăzut;
4 - nu ați avut nevoie de acest tip de finanțare

- a) Reinvestirea profitului sau vânzarea de active din patrimoniul firmei
- b) Finanțare sub formă de credite de la acționari sau majorări de capital
- c) Descoperit de cont bancar (balanța negativă asociată contului bancar), linii de credit (credit a cărui valoare poate fluctua în limita unei anumite sume prestabilite) sau descoperit de cont al cardului de credit (balanța negativă asociată unei linii de credit)

- d) Credit bancar de trezorerie (credit pentru acoperirea unei nevoi apărute ca urmare a unui decalaj între plăți și încasări)
- e) Credit bancar pentru investiții de capital (pentru proiecte privind dezvoltarea afacerii etc.)
- f) Credit comercial (obținerea de bunuri și servicii de la parteneri comerciali-de ex.: furnizori-fără plata imediată a acestora)
- g) Leasing financiar (obținerea unui activ fix prin credit în schimbul unor plăți periodice, dar fără a avea proprietate imediată asupra acestuia) sau factoring (vânzarea creanțelor companiei în schimbul unei valori reduse a acestora)

A.10. Cum apreciați că va evolua disponibilitatea următoarelor surse de finanțare pentru companie în următoarele 6 luni?

Vă rugăm să notați evoluția conform următoarei grile:

1 - va crește; 2 - se va menține relativ constantă; 3 - va scădea

- a) Reinvestirea profitului sau vânzarea de active din patrimoniul firmei
- b) Finanțare sub formă de credite de la acționari sau majorări de capital
- c) Descoperit de cont bancar (balanța negativă asociată contului bancar), linii de credit (credit a cărui valoare poate fluctua în limita unei anumite sume prestabilite) sau descoperit de cont al cardului de credit (balanța negativă asociată unei linii de credit)
- d) Credit bancar de trezorerie (credit pentru acoperirea unei nevoi apărute ca urmare a unui decalaj între plăți și încasări)
- e) Credit bancar pentru investiții de capital (pentru proiecte privind dezvoltarea afacerii etc.)
- f) Credit comercial (obținerea de bunuri și servicii de la parteneri comerciali-de ex.: furnizori-fără plata imediată a acestora)
- g) Leasing financiar(obținerea unui activ fix prin credit în schimbul unor plăți periodice, dar fără a avea proprietate imediată asupra acestuia) sau factoring (vânzarea creanțelor companiei în schimbul unei valori reduse a acestora)

Notă: În cazul în care nu intenționați să apelați la o anumită sursă de finanțare, vă rugăm să marcați nota 2 în dreptul opțiunii de răspuns respective.

A.11. În ceea ce privește dezvoltarea activității firmei folosind fondurile europene, vă rugăm să precizați dacă:

Vă rugăm să marcați una sau mai multe căsuțe aferente opțiunilor dvs.:

- a) Ați aplicat pentru un proiect cu finanțare din fonduri europene și nu a fost aprobat, în ultimele 6 luni

--

b)	Ați aplicat pentru un proiect cu finanțare din fonduri europene și a fost aprobat în ultimele, în ultimele 6 luni	
c)	V-au fost rambursate fonduri dintr-un proiect cu finanțare din fonduri europene, în ultimele 6 luni	
d)	Ați apelat la un credit local pentru co-finanțarea unui proiect cu fonduri europene, în ultimele 6 luni	
e)	Nu ați avut experiență cu fondurile europene în dezvoltarea activității firmei, în ultimele 6 luni	
f)	Ați aplicat pentru un proiect cu finanțare din fonduri europene și nu ați primit până în prezent o rezoluție, în ultimele 6 luni	
g)	V-au fost rambursate fonduri dintr-un proiect cu finanțare din fonduri europene anterior ultimelor 6 luni (dacă ați marcat această variantă vă rugăm să precizați în caseta de mai jos anul în care vi s-au rambursat pentru prima oară fonduri europene)	

A.12 Vă rugăm să precizați care sunt dificultățile majore întâmpinate în accesarea finanțării de la bănci și/sau IFN în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să evaluați impactul factorilor conform următoarei grile:

1 - foarte mare; 2 - mare; 3 - moderat; 4 - scăzut; 5 - foarte scăzut sau fără impact

a)	Cerințele privind valoarea sau tipul garanției pe care instituțiile financiare vi le-au solicitat	
b)	Nivelul prea ridicat al dobânzilor și comisioanelor	
c)	Clauzele contractuale (altele decât cele legate de dobândă, comisioane sau garanții)	
d)	Vechimea companiei	
e)	Istoricul de credit al companiei	
f)	Planul de afaceri al companiei și/sau scopul finanțării	
g)	Gradul de îndatorare maxim permis de către instituția financiară	
h)	Lipsa produsului de creditare în portofoliul băncii în moneda solicitată	
i)	Birocrație (de ex.: intervalul prea mare de timp necesar evaluării solicitării de finanțare, documentația solicitată)	
j)	Calificarea necorespunzătoare a personalului instituției financiare	
k)	Lipsa transparenței din partea instituției financiare	

Notă: Se va acorda nota 5 la toate variantele de răspuns dacă firma nu are credite contractate în ultimele 6 luni

A.13 Vă rugăm să precizați care sunt motivele pentru care ați apelat la instituțiile financiare (bănci sau IFN) cu care ați încheiat contracte de finanțare în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să marcați una sau mai multe dintre următoarele opțiuni:

- a) Reputația sau notorietatea instituției financiare
- b) Relația de afaceri pe care firma o are deja cu instituția financiară (conturi deschise, depozite etc)
- c) Produsul dorit nu se regăsea în oferta altei instituții financiare pe care ați contactat-o în vederea contractării creditului (tip credit sau valută)
- d) Costurile mai reduse oferite, comparativ cu alte instituții financiare
- e) Condiții, termeni de creditare sau clauze contractuale mai avantajoase (altele decât costurile creditului: maturitatea, sumă aprobată mai mare, birocrăție scăzută sau durată de aprobare mai redusă etc.)
- f) În cazul în care compania dvs. este sucursală a unei companii străine alegerea instituției financiare aparține companiei mamă
- g) În cazul în care compania dvs. are participație majoritar străină dar este persoană juridică română, alegerea instituției financiare se realizează după țara de proveniență a capitalului acesteia
- h) Compania nu a contractat credite în ultimele 6 luni

A.14 Vă rugăm să precizați care este ponderea cifrei de afaceri obținută în anul 2016 de către firma dumneavoastră în relația cu următoarele tipuri de parteneri:

Vă rugăm să marcați una din următoarele note aferente intervalelelor de ponderi în cifra de afaceri:

- 1 - 0%
- 2 - 0,1% - 25%;
- 3 - 25,1% - 50%
- 4 - 50,1%- 75%
- 5 - peste 75%

- a) Entități de stat (de ex. primării, ministere, instituții de stat, companii de stat)

--

- b) Firme românești cu capital majoritar străin
- c) Firme românești cu capital majoritar autohton
- d) Firme din străinătate
- e) Comerț cu amănuntul cu gospodării ale populației sau firme

3. CHESTIONAR FCNEF-B (LUNA SEPTEMBRIE)

CERCETARE STATISTICĂ PRIVIND ACCESUL LA FINANȚARE AL COMPANIILOR NEFINANCIARE DIN ROMÂNIA, ÎN PERIOADA APRILIE 2017 – SEPTEMBRIE 2017

A. ACCESUL LA FINANȚARE AL COMPANIEI

A.1. Care sunt problemele cele mai presante cu care s-a confruntat compania în ultimele 6 luni?

Vă rugăm să evaluați impactul factorilor conform următoarei grile:

1 - foarte mare; 2 - mare; 3 - moderat; 4 - scăzut; 5 - foarte scăzut sau fără impact

- a) Lipsa cererii
- b) Concurența
- c) Accesul la finanțare
- d) Costurile de producție, costurile cu forța de muncă, etc.
- e) Disponibilitatea forței de muncă bine pregătită
- f) Reglementările cu caracter obligatoriu (reglementări UE, reglementări naționale, reglementări la nivelul industriei din care face parte firma, etc.)
- g) Procesul de insolvență (propriu sau al partenerilor comerciali)
- h) Disciplina la plată în economie (perioada de timp după care partenerii își achită facturile, folosirea de instrumente de plată fără acoperire, încasarea creanțelor de la stat, etc.)
- i) Nivelul ridicat al fiscalității (taxe, impozite, accize, etc.)
- j) Impredictibilitatea mediului fiscal

B. CAPACITATEA FIRMEI DE A FACE FAȚĂ UNOR EVOLUȚII NEFAVORABILE PRIVIND RATA DOBÂNZII SAU CURSUL DE SCHIMB VALUTAR

B.1. Cum apreciați nivelul costului de finanțare la momentul completării chestionarului dacă ați intenționa să aplicați pentru un credit de la bănci sau instituții financiare nebankare?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Nivelul costului finanțării ar afecta capacitatea de a rambursa împrumutul și/sau activitatea companiei
- b) Nivelul costului finanțării nu ar afecta capacitatea de rambursare a împrumutului și nici activitatea companiei
- c) Nivelul costului finanțării nu ar conta în decizia de a accesa o finanțare, pentru că firma depinde de această finanțare
- d) Firma nu are nevoie de finanțare de la bănci sau instituții financiare nebankare

B.2. Cât considerați că ar trebui să fie rata dobânzii maxime pe care firma ar fi dispusă să o plătească pentru a lua un credit?

B.2.1. Rata maximă a dobânzii pentru un credit în lei:

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Intenția companiei este de a își reduce gradul de îndatorare, astfel că nu ați lua un credit indiferent de costul acestuia
- b) Între 0,1% și 2%
- c) Între 2% și 4%
- d) Între 4% și 6%
- e) Între 6% și 8%
- f) Ați fi dispuși să luați un credit, oricât ar fi rata dobânzii

B.2.2. Rata maximă a dobânzii pentru un credit în euro:

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Intenția companiei este de a își reduce gradul de îndatorare, astfel că nu ați lua un credit indiferent de costul acestuia
- b) Între 0,1% și 1,5%
- c) Între 1,5% și 3%
- d) Între 3% și 4,5%

- e) Între 4,5% și 6%
- f) Ați fi dispuși să luați un credit, oricât ar fi rata dobânzii

B.3. În suma absolută (exprimată în lei), cât ar trebui să reprezinte cu aproximație suma de rambursat lunar, astfel încât să considerați acceptabil un credit pentru compania dvs.?

Vă rugăm să exprimați valoarea în număr întreg, fără zecimale:

--

B.4. Față de nivelul de la momentul completării chestionarului, cu cât ar trebui să se modifice cursul de schimb al monedei naționale față de moneda euro astfel încât activitatea companiei și/sau capacitatea de rambursare a creditului să fie afectate semnificativ?

B.4.1. În cazul în care ar avea loc o depreciere a monedei naționale față de euro:

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Deja nivelul cursului de schimb vă afectează
- b) Cursul monedei naționale să fie între 4,5 și 4,6
- c) Cursul monedei naționale să fie între 4,6 și 4,9
- d) Cursul monedei naționale să fie între 4,9 și 5,2
- e) Cursul monedei naționale să fie peste 5,2
- f) Niciun nivel al deprecierei nu v-ar afecta

B.4.2. În cazul în care ar avea loc o apreciere a monedei naționale față de euro:

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) Deja nivelul cursului de schimb vă afectează
- b) Cursul monedei naționale să fie între 4,5 și 4,4
- c) Cursul monedei naționale să fie între 4,4 și 4,2
- d) Cursul monedei naționale să fie între 4,2 și 3,9
- e) Cursul monedei naționale să fie sub 3,9
- f) Niciun nivel al aprecierii nu v-ar afecta

B.5. Între ce valori evaluați că se situează rata medie a dobânzii la creditele în lei pe care le aveți contractate în prezent?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

a) Sub 3%	
b) Între 3% și 5%	
c) Între 5% și 7%	
d) Între 7% și 9%	
e) Peste 9%	
f) Compania nu are credite în lei (inclusiv leasing)	

B.6. Față de nivelul ratei dobânzii în lei de la momentul completării chestionarului (conform evaluării de la punctul B.5.), cu cât ar trebui să se modifice aceasta pentru ca activitatea companiei și/sau capacitatea de rambursare a creditului să fie semnificativ afectată?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

a) O majorare cu până la un punct procentual (ex. de la 5% la maximum 6%)	
b) O majorare între 1 și 3 puncte procentuale (ex. de la 5% la o valoare între 6% și maximum 8%)	
c) O majorare între 3 și 5 puncte procentuale (ex. de la 5% la o valoare între 8% și maximum 10%)	
d) O majorare de peste 5 puncte procentuale (ex. de la 5% la o valoare de peste 10%)	
e) Nicio modificare a ratei dobânzii în lei nu v-ar afecta (inclusiv în cazul în care nu aveți credite în lei)	
f) Deja nivelul actual al ratei dobânzii vă afectează	
g) Nu vă afectează creșterea, ci scăderea ratei dobânzii la lei pentru că aveți depozite în lei în exces față de credite în lei	

B.7. Între ce valori evaluați că se situează rata medie a dobânzii la creditele în euro pe care le aveți contractate în prezent?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

a) Sub 2%	
b) Între 2% și 4%	
c) Între 4% și 6%	
d) Între 6% și 8%	
e) Peste 8%	
f) Compania nu are credite în euro (inclusiv leasing)	

B.8. Față de nivelul de la momentul completării chestionarului al ratei dobânzii în euro (conform evaluării de la punctul B.7.), cu cât ar trebui să se modifice aceasta pentru ca activitatea companiei și/sau capacitatea de rambursare a creditului să fie semnificativ afectată?

Vă rugăm să marcați o singură variantă de răspuns:

- a) O majorare cu până la un punct procentual (ex. de la 4% la maximum 5%)
- b) O majorare între 1 și 3 puncte procentuale (ex. de la 4% la o valoare între 5% și maximum 7%)
- c) O majorare între 3 și 5 puncte procentuale (ex. de la 4% la o valoare între 7% și maximum 9%)
- d) O majorare de peste 5 puncte procentuale (ex. de la 4% la o valoare de peste 9%)
- e) Nicio modificare a ratei dobânzii în euro nu v-ar afecta (inclusiv în cazul în care nu aveți credite în euro)
- f) Deja nivelul actual al ratei dobânzii vă afectează
- g) Nu vă afectează creșterea, ci scăderea ratei dobânzii la euro pentru că aveți depozite în euro în exces față de credite în euro

4. REGULI DE VALIDARE SPECIFICE RAPORTĂRII

4.1. Condiții de validare preliminară:

La validarea primară nu se verifică dacă au fost completate răspunsuri pentru fiecare întrebare. Întrebarea A.1. și secțiunile A (exceptând A.1.) și B ar trebui să poată fi accesate independent unele de celelalte. În cazul în care sunt completate răspunsuri la întrebări se efectuează validările preliminare următoare:

Valorile răspunsurilor:

o Numerice, conform nomenclatorului de grile, pentru toate variantele de răspuns de la întrebările: A.1., A.6., A7, A8, A.10., A.12.; se poate alege doar o cifră dintre cele indicate de grila de notare (de la 1 până la 3, de la 1 până la 4 sau de la 1 până la 5) pentru fiecare opțiune.

o Logice binare cu răspuns multiplu la întrebările: A.2., A.3., A.4., A.5., A.9., A.11., B.1., B.2.1., B.2.2., B.4.1., B.4.2., B.5., B.6., B.7., B.8.. Numeric întreg pozitiv, la întrebarea: B.3.

- o Număr întreg pozitiv între 2000 și 2016 la întrebarea A.9 g).
- o Text pentru întrebarea A.2., opțiunea de răspuns „Altele:”

4.2. Condiții de validare finală/ business:.

Validarea de business include verificarea faptului că au fost completate răspunsuri la toate întrebările. Se generează mesaj de eroare „Invalid business” în cazul în care nu toate întrebările au răspunsuri.

Validările business se vor realiza independent pentru grupele de întrebări care se vor derula într-un anumit semestru, respectiv pentru partea A sau pentru partea B și întrebarea A.1.

Nr. crt.   **Validări business – FCNEF-A**

1.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns a) atunci în cadrul întrebării A.5., opțiunea de răspuns a) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
2.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns b) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns b) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
3.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns d) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns c) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
4.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns e) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns d) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
5.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns f) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns e) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
6.   Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns g) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns f) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

7. Dacă la întrebarea A.2. nu s-a selectat opțiunea de răspuns h) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns g) trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.
8. Dacă la întrebarea A.3. s-a selectat opțiunea de răspuns h) atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), g), h), i), j)
9. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea c) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectate niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
10. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea d) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
11. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea e) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
12. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea f) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectate niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
13. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea g) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
14. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea h) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
15. Dacă la întrebarea A.4., s-a selectat opțiunea i) și nu s-a selectat niciuna din opțiunile a) sau b), atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h)
16. Dacă la întrebarea A.9., s-a selectat opțiunea f), atunci nu mai este permisă selectarea opțiunilor de răspuns a), b), c), d), e) din cadrul întrebării
17. Pentru întrebarea A.5 se verifică faptul că în cadrul fiecărei întrebări s-a ales o singură opțiune
18. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns a) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns a) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

19. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns b) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns b) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

20. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns d) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns c) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

21. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns e) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns d) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

22. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns f) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns e) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

23. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns g) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns f) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

24. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat opțiunea de răspuns h) atunci în cadrul întrebării A.7., opțiunea de răspuns g) nu trebuie introdusă valoarea numerică 4 din grila de evaluare.

25. Pentru întrebarea A.6. dacă se introduce nota 4 la una din variantele de răspuns aceasta trebuie introdusă și la toate celelalte variante din cadrul întrebării

26. Dacă la întrebarea A.6. se introduce nota 4 la toate variantele de răspuns atunci în cadrul întrebării A.5. trebuie selectată varianta de răspuns d).

27. Dacă la întrebarea A.5. se introduce varianta de răspuns d) atunci în cadrul întrebării A.6. trebuie introdusă nota 4 la toate variantele de răspuns

28. Dacă la întrebarea A.2. s-au selectat una sau mai multe dintre variantele de răspuns a),b),g),i) și niciuna dintre celelalte variante, atunci la întrebarea A.4. nu se poate selecta a) sau b)

29. Dacă la întrebarea A.4. s-a selectat una dintre variantele de răspuns a) sau b) atunci la A.2. trebuie selectată cel puțin una dintre variantele de răspuns d),e),f),h),k)

30. Dacă la întrebarea A.2. s-a selectat varianta de răspuns c), atunci trebuie selectată cel puțin și una dintre variantele de răspuns d),e),f),k)

31. Dacă la întrebarea A.4. s-a selectat una dintre variantele de răspuns a) sau b) atunci la întrebarea A.5. nu se poate selecta varianta de răspuns d)

32. Dacă la întrebarea A.3. s-a selectat varianta de răspuns a), atunci la întrebarea A.2. trebuie selectată cel puțin una dintre variantele de răspuns d),e),f),h), k).

33. Dacă la întrebarea A.9. s-a selectat varianta de răspuns g), atunci în mod obligatoriu trebuie completată și căsuța alăturată.

34. Dacă la întrebarea A.3. s-a selectat opțiunea de răspuns h), atunci la întrebarea A.11. trebuie selectată opțiunea h).

35. Dacă în cadrul întrebării A.11. s-a selectat opțiunea de răspuns h), atunci nu se mai poate selecta niciuna dintre celelalte variante de răspuns din cadrul aceleiași întrebări.

36. Dacă la întrebarea A.11. s-a selectat opțiunea de răspuns h) atunci în cadrul întrebării A.2. nu trebuie selectată niciuna din opțiunile c), d), e), f), h).

37. Dacă la întrebarea A.4. s-a selectat una dintre variantele de răspuns a) sau b), atunci la întrebarea A.11. nu se poate selecta varianta de răspuns h)

38. Dacă la întrebarea A.4. s-au selectat una sau mai multe dintre variantele de răspuns a), b), c), d), e), i), atunci în cadrul aceleiași întrebări nu se mai poate selecta niciuna dintre celelalte variante de răspuns f), g), h).

39. Dacă la întrebarea A.5. s-a selectat opțiunea de răspuns d) atunci în cadrul întrebării A.11. trebuie selectată opțiunea h).

Nr. crt.   **Validări business – FCNEF-B**

1. Pentru întrebările, B.1, B.2.1., B.2.2., B.4.1., B.4.2., B.5., B.6., B.7., B.8. se verifică faptul că în cadrul fiecărei întrebări s-a ales o singură opțiune.

2. Dacă la întrebarea B.5. s-a selectat varianta de răspuns f), atunci la întrebarea B.6. se pot selecta doar variantele de răspuns e) sau g)

3. Dacă la întrebarea B.7. s-a selectat varianta de răspuns f), atunci la întrebarea B.8. se pot selecta doar variantele de răspuns e) sau g)

Notă: Pentru întrebările A.5, B.1, B.2.1., B.2.2., B.4.1., B.4.2., B.5., B.6., B.7., B.8., unde se poate selecta o singură variantă de răspuns, afișarea răspunsurilor se va realiza prin intermediul unei liste derulante care va cuprinde literele variantelor de răspuns (A, B, C etc.), iar legenda întrebării (textul corespondent fiecărei variante de răspuns) va fi afișată separat imediat după întrebare.